

ЗЕМЛЕДЕЛСКА ЗАЩИТА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИИ ЗЕМЛЕДЕЛСКИ НАРОДЕНЪ СЪЮЗЪ

В. „Земледелска Защита“ излиза веднага въ седмицата — въ Сръбда. Цѣната на вѣстника е за година 5 лева въ прѣдилата. За странство се прибавята само пощенските разноски.

Всичко което се отнася до вѣстника се испраща до администрацията въ гр. Плѣвенъ.

За частни обявления се плаща по $2\frac{1}{2}$ ст. на дума въ по страница, а на първа по 5 ст. Обявления отъ ежедневните пристави съмстватъ по особено споразумение.

Неплатени писма не се приематъ и необнародвани ръкописи не се връщатъ, освенъ ако сѫ придружили съ пощенска марка.

Д-во „Съгласие“
Плѣвенъ

ОБРЪЩАМЕ ВНИМАНИЕ на Земледѣлските дружби, както и на всичките приятели, които се интересуватъ отъ дѣлото, че въ в. „Земледѣлска Защита“ ще има специално място по вървежа на народното събрание и ще ги държимъ въ течение на всичките работи, които закачатъ интересите на земледѣлците. Смѣемъ да върваме, че прѣставителите на земледѣлската организация, т. е. на земледѣлската маса у насъ, ще съумѣятъ, тамъ кѫдето трѣба да се покажатъ дѣйствително върни стражки на земледѣлските интереси и ще докажатъ, че нашите земледѣлци не сѫ родени само да плащатъ данъкъ и ходятъ безъ ризи на гърбътъ си, а хора въ които се е пробудило съзнанието за намѣсата въ държавните работи. Т. е. че наше и наше мѣсто не се съмняваме, че днешните избраници отъ земледѣлската организация, за народни прѣставители, сѫ хора тѣрдъ много прѣдади на дѣлото и само едни общи земледѣлски интереси ги движатъ. Ний пожелаваме добъръ успѣхъ въ борбата на нашите прѣставители, които имъ прѣдстои за въ интереса на земледѣлците.

По нашата организация.

Както знаемъ, III-ия земледѣлски конгресъ бѣше рѣшителенъ и сѫдбоносенъ за сѫществуванието на нашата организация. И той бѣше сѫдбоносенъ не поради новата цѣль която си поставихме, защото тъзи цѣль фактически сѫществуваше и прѣди третия конгресъ, — но — поради нова прѣчестване на разнородните и неискренни елементи, които бѣха принудени да напуснатъ, може би за винаги, нашата организация. Ний нѣма защо да съжеляваме за това прѣчестване. Послѣднитѣ депутатски избори доказаха, че всичката връява, която се дигна противъ настъпъ, не е била прѣдизвикана отъ това, че ние сме трѣгнали по кривъ пътъ, — но, че е била прѣдизвикана просто отъ злоба и заблуждение на нашите многобройни тогава противници. До като днес се увеличили двойно количествено, а много пѫти повече качествено, съ сѫжаление трѣба да спомѣнемъ, че подържателитѣ на „економическата“ политика нѣматъ нито единъ свой приятелъ въ камарата.

Защо? — Защото ние сме били прави и защото ние високо издигнахме независимостта на нашата организация и защото не мислехме да я продаваме на тъзи или онѣзи партии. Съ дѣлбока скърбъ

на душата си и съ възмущение си спомниме, какъ „водителите“ на организацията единъ слѣдъ други изоставиха земледѣлската организація, за да попълнятъ тѣхните редове на своите партии. Довчериши борци за свѣтлата кауза на земледѣлското движение, изчезнаха безслѣдно, като пигмей, въ дѣното на развитието политическа партии и котерии. И слѣдъ това, нещастните, мислѣха, че нашата организация ще рухне, ще се разпадне, за да може сега да ѝ се покаже, че не е спасението въ „политиката“, а само въ „економическото“ повдигнане на земледѣлската маса. „Чиста политика“ и „економическа“ политика — това сѫния дѣлътъ гранитни скали, отъ които разбиваха своите глави нашите домашни политики и економисти, които тѣрдъ много бѣха загрижени на бури за ожденето на земледѣлците. Атакитѣ почнаха заляломъ отъ всички страни, и отъ „приятели“ и отъ неприятели; цѣли дѣлбокомислени статии, дори и студии се писаха почти въ всички списания и вѣстници сѫ отъ искренното желание — да се уясни и оформи земледѣлското движение въ една чисто-економическа организация. Въ тия дѣлбокомислени статии, прошарени и на ширъ и на дѣлъ съ всевъзможни цитати отъ всевъзможни европейски авторитети, всички се стремяха да докажатъ, че за политика нито и дума трѣба да става, че организацията може и трѣба да сѫществува само на економически начала — точно тѣй, както е днесъ въ европейските развити економически държави. Економическото развитие, споредъ тѣхъ, е най чиста математика, която еднакво може да се прилага въ всички страни при най разнообразни климатически и географически условия. Ний нѣма да отричаме общността на извѣстни економически принципи, но ний нѣма да поддържаме абсурда — нашето съврѣменно економическо състояние да го съпоставяме съ онова на съврѣменна Германия, която се е развивала съ столѣтия, за да дойде до настоящето економическо и класово положение. Изобщо тъзи фалшиви логика днесъ е господствующа и категорична за нашите економисти. За тѣхъ отдѣлни и самобитни мѣстни условия не сѫществува, а още по малко сѫществуватъ отдѣлни и самобитни економически условия. На тъзи тема други пѫти напомня и обширно ще се повѣрнемъ, а сега ще се спрѣмъ върху въпроса: защо земледѣлската организация днесъ за днесъ прѣгъръща политиката като средство за достигането на ония економически отстѫпки, които дѣл-

жаватъ трѣбва и е длѣжна да даде, поне наравно съ другите класи, на грамадния селски народъ?

Прѣди всичко, сдружаванията, които иматъ въ основата си чисто-економически искания, прѣдполагатъ: 1) широко класово съзнание на всички ония елементи, които ще слизатъ въ подобна организация и 2) легални политически условия, които да гарантиратъ сѫществуващите и. Економическите прѣдприятия, които почиватъ върху едно широко класово съзнание, не могатъ по никакъ начинъ да вирѣятъ безъ подобно искане съзнание на общите интереси отъ всички отдѣлни членове. Такава економическа организация още по малко може да сѫществува при едни нормални политически условия, които не могатъ да гарантиратъ чисто капиталистъ и, нито правилното и развитието. Ето защо, при наши аномални политически условия — отъ една страна, и при слабото съзнание на своите економически интереси на селската маса — отъ друга страна, налагаше се на селската маса, прѣди всичко, да се сдружи въ организация, която да брани и да подпомага своето економическо развитие. Това се особено налагаше въ настъпъ, дѣто селската маса трѣбваше да извоюва, прѣди всичко, фактически политически прѣдини. Безспорно е, че економическото положение на селската маса е най лошото въ настъпъ. Десетки години селската маса бѣше дойната крава, отъ която държавата измукване най жизненитѣ сокове, за да поддържа грамадни и луксозни армии, 30-хилядно чиновничество съ най тѣлъти заплати, съ една рѣчъ — да поддържа цѣлата модерна цивилизация, заедно съ всички и блѣсъкъ и разкошъ. Но — цивилизация и „култура“ само за едно малцинство, което самодоволно и безгриже плаваше надъ житейските вълни и надъ мизерията, която тровеше милионното селско население. Отъ една страна ний имахме охолниците, които издигатъ своето благосъстояние върху кръвта и потъта на масата, на тѣмния народъ, а отъ друга — сѫщия този тѣменъ селски народъ, който е роденъ само да пори черната земя и да се моли за спасение дунитъ на своите угнетатели.

И това е, значи, равенство прѣдъ законите? Не, фиктивните закони за нѣкакво равенство, които фигуриратъ въ нашата конституция, сѫ само едно було, което да прикрива прѣдъ очите на „тълпата“ ужасното неравенство, което фактически царува въ настъпъ. И само тия, които не виждатъ, или не искатъ да видятъ,

могатъ да се обайватъ отъ широката свобода на нашите закони, прѣдъ които всички граждани били еднакво равни.

Ето защо, земледѣлската организация приема извѣстни връченни политически тенденции, за да може по силно и по чувствително да издигне своя гласъ тамъ, дѣто се рѣшаватъ нейните сѫдбини. Съ десетки години до сега сѫдбините на селяните бѣха въ ръцѣта на хора, които или нѣмаха понятие за интересите на селската маса, или пакъ умишлено се противопоставяха противъ нея, защото така диктуваха тѣхните интереси. Съ десетки години подъ редъ на безбожни данъци и тегоби се налагаха изключително върху селската маса, защото тя бѣше и по многобройна и по търпелива къмъ всичко. Трѣбващите несправедливости. Селската маса почна да се повдига и да създава своеобразно безисходно положение. Тя почна да се групира и да заплашва своите многобройни противници. Почнаха се отъ всички отчаяни викове противъ здружаванието на земледѣлците; явиха се отстѫпници и ренегати даже въ собствената ѝ срѣда.

Всичко това, обаче, не трѣбва да стрѣска съзнателните земледѣлци. Земледѣлското движение вчера бѣше само слаба искрица, днесъ е пламакъ, но утрѣ може да се обрѣне на волканъ, който да разтърси всичко изъ основата. Неговата мощь и сила днесъ се ясно чувствува вече въ нашата държава, — ще се надѣваме въ едно близко бѫда да видимъ тѣржеството на нашите економическо освобождение.

Нуждно е само още по голѣмо съзнание и още по голѣмо сплотяване подъ светлото знаме на земледѣлската организация! — И само тогава ще можемъ да говоримъ за нашите правдини и за нашите справедливи искания!

Службашитѣ като спомощници за економически напрѣдъкъ.

(Продължение отъ брой 21)

Много отъ духовниците, които пряко или косвенно бѣха взели участие въ освободителното дѣло и които имаха щастливо да вкусатъ отъ плодовете на този свободенъ животъ, помислиха, че тѣхната роля е изиграна вече, като обществените дѣйци и, че не имъ остава нищо друго, освѣнъ да напустятъ редовете на борците и да се прѣдадатъ на охолния и безгриженъ животъ. Това и направиха! Тѣ дезвертираха отъ дѣлото, което имъ налагаше новата епо-

въ различни пропорции. Оловния карбонат се употребява и като бъла живописна боя. Други съединения на оловото които се употребяват като бои са:

Хроместо оловната соль (*chromgelb*) — $PbCrO_4$; **хроместо червена боя** (*chromrot*); **неаполска жълта боя** и пр.

Оловните алюминати са съединения на оловните соли съ бългачините тела, които се срещат въ животински организъмъ.

Съ кремъчната киселина оловния окис образува лъсно разстопителни силикати, които служат за приготовление на оловните глазури, които главно употребяват нашите прости грънчари на обикновените грънчарски изделия.

Оловото като метал се вижда въ животинския организъм да не действува вреден, което се доказва съ това, че набити оловни пулети (коршум) и съчми зарадиши въ мъсъто недават никакви лошави последствия, освен механически напрежения или нѣкако прѣпятствия на физическите действия.

Едно употребление на оловото въ организъма въ съединение, оксидира се лесно и остава въ съединение — е такъв случаи и съ употреблението на киселините. Оловото въ съединението на киселините действува въръдно за всички животински организъмъ.

Въ всяка случай, гдѣто има употреблението на изобилно съ олово глазура въ керамическата индустрия се явява въ ущърбът на човѣческото здравие.

Разпознаваме двѣ главни форми съ утвърдени действия на оловото, а именно: *Die acute* т. е. скоро и късно отравяние и *Die chromische Bleivergiftung* т. е. хроническо отровение.

Acute — во отравяне, гдѣто олово въ форма на едувано съединение взето като оловна захаръ (*Bleizucker*) въ който случай отравянето е твърдо въ редки случаи.

Повечето отравяния от оловото съ хронически, понеже симптомът на отравянето доходатъ полека и не забѣлжително или пъкъ съвсемъ отсутствува. Симптомът на този родъ отравяне съ следующите:

Ако олово или оксидите, или тѣхните съединения действуватъ дълго време на животинския организъмъ тогава въ повечето случаи се явява непрѣположностъ, на заразения отъ отровата организъмъ — чувствува се лошаво расположение, което прѣдизвѣстява на организма опасно разболяване.

Симптомът на болестта да се явява различно у единъ човѣчески организъмъ зависи отъ легката или тежката работа, която е изпитвалъ организъмъ, както и отъ силния или слабия организъмъ. Отъ горнѣто зависи и симптомът на отравянето да се явява веднага или следъ продължително време.

Отровата отъ оловото, нашите прости хорици, твърдъ наивно го наричатъ колика и го съмѣтатъ за съвсемъ наше пришла болка, макаръ да е една стока чюма.

Прѣдизвѣстято, че коликата е за-

разила нѣкакъ организъмъ се познава по следующите бѣлзи: Прѣди да се забѣлжи тая болест у човѣка пред-

шествува едно изпразнование на стомаха. Кожата добива единъ жълто-бѣлзникавъ цвѣтъ. Устната кожа става сивка, слонките въ устата започватъ

да се скратяватъ, една лошава мирисма въ дишението и единъ сладъкъ вкусъ въ устата започва да се явява.

Най-голъмътъ болки се явяватъ около първътъ на коремътъ.

Коремната кожа става твърда и

щомъ се помасажира (растрига) тогава,

коремната болест временно се отстранява и послѣ пакъ появява. Тия сим-

томи на кожената болест са свързани съ повръщане и излизане на вънъ.

Биенитето на пулса се намалява, както

и излизанието на пикочата се затруднява, а следствие това, болките се увеличаватъ. Слѣдъ дълго или късо време може болния пакъ да поздрави.

Болестта отъ тежкия видъ се явява въ гръмничния мозъкъ и первитъ, които правятъ голъмо дразнение и гърчение по цѣлия организъмъ. Въ този случай болките се явяватъ по тѣлото кадъто се свиватъ и движатъ мускулите, а при това, трешерание и взаимно забиране както и мъжко осъщане на мускулите и мускулните групи по ръците, краката и пръстите. Често и човѣкъ доходжа въ такава меланхолия, чото спира всѣко говорение. Почти същите симптоми се явяватъ при разболяването на бъбреците (*Nephritis urica*). Когато заболѣте мозъкъ се явява желание на болния винаги да спи (*delirien*, сома); конфузия и често скоро ослѣпяване. Отъ тоя родъ отравение човѣкъ въ два три дана умира.

Новата патология раздѣля тия оловни болести на 4 отдѣла:

a) Всеобщо разболяване.
b) Разболяване на чѣрвата (корема) оловна колика.

c) Разболяване на гръбначния мозъкъ, бъбреците, нервите и мускулите.
d) Разболяване на мозъкъ.

Отравянието отъ оловните съединения, не е нѣщо рѣдко, а особено тамъ кадъто хората иматъ работа съ оловото и неговото приработка или употребление. Страдащи хора отъ оловните болести, ако въ случаи не станатъ жертва то болестта става утѣхъ хроническа, и прави телесни и умствени поврѣди. Заразяване отъ колика у нази може най-лесно да стане посредствомъ сѫдовете на прѣстите грънчари, които съдържатъ не по-малко, а повече отъ 70% олово. Масата отъ срѣдня и по долна рѣка, както и селяните си готвятъ и държатъ различни въ прѣстите грънчарски паници, гювечи, пахари и пр. Щомъ въ такива съдове се държи оцѣтъ или прѣстои ястие и се повърши, то се съединява съ оловото на глечата и дава една мъжна отайка което не е друго нищо осъщъ чисто оловна отрова която, както видѣхме по горѣ, действа въ разни форми. Хора които съ или въскнати ястия отъ подобни съдове ще осъщатъ слѣдъ нѣкое и друго време болки въ корема, извиването на мускулите и пр. безъ да знаятъ отъ кадъ и що е послѣдвало това и послѣ често наивно казватъ, че имъ се развило изпѣтъ или иматъ колика. Така или инакъ у нази сума свѣтъ безсъзнателно и постепенно отъ тия наимени колики и раздаване на изпѣви съ си отишли много хорици на она свѣтъ. Въ Германия, Австрия, Франция и пр.—има законъ, че никой грънчар не може да работи повече отъ 30% олово въ глазурите. Има уредена комисия които специално прѣглеждатъ, чрезъ анализа, количеството на оловото въ глазурите и не допускатъ, подъ страхъ на наказание, повече да се турга освѣнъ опрѣдѣленото, въ глазурите.

У нази до сега никое правителство, нито санитарната дирекция не се е съзирала съ уреждането на тоя въпросъ. Това е работа на Министерството на Земедѣлието и Търговията, което съ единъ законъ би трѣбало да уреди това нѣщо, тъй като това се отнася за здравието на хората.

и, че правителството се е стараило да бѫде въ добро отношение съ другите държави и наил послѣ, се завършила, че народното представителство ще изучи подробно бюджета проектътъ, които ще се внесе за разглеждане.

За въсемъ, за който правителството на г. Даневъ употреби всичката си инергия, въ Троицкото Слово ищо не се спомишува. Въ първото засѣдане г. Генадиевъ е направилъ **интерпелация по фирмилановия** въпросъ до Министъра на Външните Работи и Министъръ Прѣдѣдатель, г. Д-ръ С. Даневъ. Г-н Генадиевъ пити каква постъпка е направила правителството, за да помогне на *Нево Блаженство*, за да отклони издаванието на Ириде за ржкоподлагането на фирмилания за скопски Митрополитъ.

Въсемъ се е още законодателно прѣложено да се продължи срока за още 5 години за сиабдяване съ крѣстности актове. Въ идущото събрание ще се пристъпи къмъ избирането на разширът комисии.

жълтеникавъ цвѣтъ, ужъ, кравешко масло. Ний мислимъ, че за фалшивирането на маслата има предвидено наказание въ закона, само би трѣбало властта да употреби повече надзоръ на тия работи, понеже съ боядисването и фалшивирането на маслото се врѣди и общественото здравие. Ний съвѣтваме нашите производители на маслото да не си служатъ съ тая мѣрка т. е. съ фалшивирането на маслото, а да гледатъ, щото колкото е възможно по чисто да го пригответъ и да си не жалътъ труда, а прѣтъпяването и наливането въ съдовете да бѫдатъ по чистичко измити.

Здравие е изванието на едно ново списание по медицината, което е починало да излиза въ гр. Видинъ подъ редакцията на Д-ръ В. Ив. Невовъ. Огъ първата му книжка се вижда, че ще се спиша много добър и ще има за пълъ да пополнира медицинската наука. Желаемъ му добър успѣхъ.

ЗЕМЛЕДѢЛСКО ДВИЖЕНИЕ.

Новосъставени земедѣлски дружби.

Въ с. Джумалий — Ново-Загорска околия, е съставена земедѣлска дружба при следующий съставъ на настоятелството: Прѣдѣдатель: Михо Николовъ; Касиеръ — Дѣловодителъ: Илия Денчевъ; Съвѣтници: Ст. Ивановъ, Юрд. Николовъ, Г. Ц. Кабадновъ, Ст. Георгиевъ и Хр. Стамовъ.

Въ с. Кара-Аланъ — Борисовградска околия, земедѣлската дружба въ извѣреното си събрание на 20 януари и. г., е прѣизбрала настоятелството си, въ следующий съставъ: Прѣдѣдатель: Димо Гр. Ковачевъ; Подпрѣдѣдатель: Г. В. Гайтевъ; Касиеръ — Секретарь; Ив. Атанасовъ; Съвѣтници: Д. Хр. Бѣждаровъ и Ж. Кръстевъ.

Въ с. Александрово — Ески Джунаиско, е съставена земедѣлска дружба, съ настоятелство: Прѣдѣдатель: Георги Петровъ; Подпрѣдѣдатель: Влади Петровъ; Секретарь — Дѣловодителъ: Симеонъ Дамяновъ; Касиеръ: Стою Николовъ; Съвѣтници: Ив. Дончевъ, Д. Дамяновъ и Ив. Недѣлчевъ.

Въ с. Бешъ Тене — Ново-Загорска околия, на 5 февруари и. г. се събрали съ си съставили земедѣлска дружба, като избрали за настоятелство на дружбата следните лица: Прѣдѣдатель: Петъръ Къневъ. Подпрѣдѣдатель: Стоянъ Игнатовъ, Секретарь: В. Димитровъ; Касиеръ: Ст. Ивановъ; Съвѣтници: Г. Недѣлчевъ, П. Ганчевъ, Р. Младеновъ и Д. Радевъ.

Въ с. Вакарелъ — Самоковска околия, на 14-и февруари и. г. селяните събрали въ селото си около 500 души, вземали рѣшение да основатъ въ селото земедѣлска дружба, като за тая цѣлъ избрали измежду си за настоятелство, което да води дѣлата на дружбата, следните лица: Прѣдѣдатель: Петъръ Димитровъ, Секретарь: Вл. Стойцовъ, Касиеръ: Ив. Н. Златановъ, Дѣловодителъ: Коли Мичовъ и деветъ души членове — съвѣтници.

Въ с. Бабино — Дубнишка околия, земедѣлската дружба въ извѣреното си събрание на 3 мартъ 1902 година, е прѣизбрала настоятелството си съ следующето: Прѣдѣдатель: Стоянъ Георгиевъ, Подпрѣдѣдатель: Георги Петровъ, Дѣловодителъ — Касиеръ: Ил. Велиновъ; Съвѣтници: Ив. Миленковъ, М. Стойменовъ, Ст. Христовъ и Моно Пеновъ.

Въ с. Кара Бурунъ — Старо-Загорска околия, е съставена земедѣлска дружба съ следующето настоятелство: Прѣдѣдатель: Петко Гиневъ, Касиеръ — Дѣловодителъ: Желю Теневъ, Съвѣтници: Мито Михалевъ, Б. Вълчевъ, К. Диневъ, Г. Димитровъ, Т. Ивановъ и Т. Кочевъ.

Земедѣлци отъ с. Биюкъ Буваръ — Бургаска околия, на 20 мартъ и. г., събрали на събрание въ селото си, следъ като обсъдили лошото повѣдение на досегашните съществуващи партитъ,

Народно Събрание.

На 22 Априли въ 4 часътъ слѣдъ обѣд се откри народното събрание по обикновената церемония отъ Н. Ц. В. Киязътъ. Въ това засѣдане се избра за прѣдѣдатель дѣдо Цанковъ и двама подпрѣдѣдатели А. Франя и Д. К. Поповъ. Въ Троицкото Слово, която е кратко, но ясно се спомишува, че законодателните избори съ приминали редовно и тихо и, че правителството е склонило съ Австро-Унгария консулска компен-

сия и, че правителството се е стараило да бѫде въ добро отношение съ другите държави и наил послѣ, се завършила, че народното представителство ще изучи подробно бюджета проектътъ, които ще се внесе за разглеждане.

За въсемъ, за който правителството на г. Даневъ употреби всичката си инергия, въ Троицкото Слово ищо не се спомишува. Въ първото засѣдане г. Генадиевъ е направилъ **интерпелация по фирмилановия** въпросъ до Министъра на Външните Работи и Министъръ Прѣдѣдатель, г. Д-ръ С. Даневъ. Г-н Генадиевъ пити каква постъпка е направила правителството, за да помогне на *Нево Блаженство*, за да отклони издаванието на Ириде за ржкоподлагането на фирмилания за скопски Митрополитъ.

Въсемъ се е още законодателно прѣложено да се продължи срока за още 5 години за сиабдяване съ крѣстности актове. Въ идущото събрание ще се пристъпи къмъ избирането на разширът комисии.

